Poruchy menstruačního cyklu

Mgr. Štěpánka Žejdlíková

Fyziologický menstruační cyklus

- trvá 28 dní (+-3 dny)
- krvácení trvá 4-6 dní
- krevní ztráta 320-80 ml

Poruchy nástupu a ukončení MS

- **menarche praecox** (předčasný začátek) - před devátým rokem, je nutné vyloučit nádor vaječníku a mozku, mohou se vyvíjet i sekundární pohlavní znaky
- **menarche tarda** (opožděný začátek) - absence menses po 15. roce (80% rodinná anamnéza - opožděný vývoj, vzácně VVV) = primární amenorhea
- **předčasná menopauza** - před 40. rokem
- **pozdní menopauza** - po 52. roce, nutno vyloučit hormonálně aktivní nádor vaječníku (UZ, lab. vyšetření krve)

Poruchy MS v reprodukčním období

- poruchy při změně hmotnosti, při stresu,..

1. poruchy rytmu MS
2. poruchy intenzity MS
3. intermenstruační krvácení
4. bolestivé syndromy doprovázející menstruaci

Poruchy rytmu MS

- **oligomenorea** = řídká menstruace, cyklus delší než 35 dnů, projev hypothalamické poruchy, prodloužení folikulární fáze, anovulace
- **polymenorea** = častá menstruace, cyklus kratší než 22 dnů, více se zkracuje folikulární než luteální (pokud dochází k ovulaci, není zapotřebí léčba), pokud zjistíme hyposekreční poruchy - podáváme ovulační stimulancia a hormony žlutého tělíska

Amenorea

= žádná menstruace

primární amenorea

- neperforovaný hymen, fyzická zátěž, anorexie
- syndrom Rokitansky-Kuster (chybí děloha a vejcovody), Turnerův syndrom (absence nebo dysgeneze ovarií)

-sekundární amenorea

= měsíce a déle trvající vynechání menstruace u ženy, která dosud menstruovala

- těhotenství, Ashermanův syndrom (srůsty dělohy), anorexie

Poruchy intenzity menstruačního krvácení

- **hypomenorea** = slabé menstruační krvácení, kratší než 2 dny, pokud proběhne ovulace, není potřeba léčit, příčiny: Ashermanův syndom, anovulace, luteální insuficience (špatná funkce žlutého. tělíska)
- **hypermenorea** = silné a prodloužené krvácení, delší než 9 dní, příčiny : organické - polyp, myom, karcinom, systémové choroby (hypertenze, choroby ledvin,..), hormonální porucha
- **menoragie** = abnormálně silná menstruace - cyklické pravidelné krvácení - delší než 7 dní, v období přechodu

Intermenstruační krvácení

- metroragie = krvácení mimo cyklus, nepravidelné menstruační krvácení, kolísá hladina estrogenů, organická příčina: myomy, polypy, malignita, hormonální příčina: patologický stav přímo v endometriu

  - premenstruační krvácení: luteální insuficience

  - postmenstruační krvácení: opožděná regenerace endometria

  - ovulační krvácení: slabé krvácení, uprostřed cyklu (při poklesu estrogenu při ovulaci)

Bolestivé syndromy doprovázející menstruaci

- premenstruační syndrom - výskyt v luteální fázi cyklu, ovlivňuje chování a psychický stav ženy, obtíže nastupují různě dlouho po ovulaci a mizí první dny po nástupu menses

  - příznaky: emocionální nestabilita, bolest hlavy, napětí, bolestivost prsů, pocit otoků, přírůstek hmotnosti, nechutenství, nadýmání, bolesti břicha

  - léčba: nesteroidní antiflogistika (kys. salicylová, brufen, endometacin)

Vyšetření poruch

- laboratorní - hladina hormonů - FSH, LH, prolaktin, estradiol, …
- zobrazovací metody - UZ, CT, MR

Péče o ženu

- většinou ambulantně, sběr informací (charakter a doba krvácení, bolest, závratě, psychické změny), laboratorní vyš. (hormony, KO, koagulace), edukace klientky (odpočinek, pitný režim, bylinky (kopřiva, přeslička), úprava stravy (zvýšený podíl železa ve stravě), doplnění železa

- při nezvládnutí problému ambulantně - hospitalizace (kyretáž proliferujícího endometria - u starších žen)